

STAMBOOM DOSSIER

JOHANNES (JOOP) MARTINUS THEODORUS MARTENS (1900-1976)

Gehuwd Lamberta (Betsie/Bep) Wilhelmina Maria Cuijpers (1913-1977).

Versie 1.5 251212 René Martens.

Geboren 23 mei 1900 (06:30) te Nijmegen.
Gemeente Archief Nijmegen aktenr 608 (25 mei 1900).
Vader: Theodorus Bernardus Martens (1876).
Moeder: Hendrika Catharina Glatz (1877).
Getuigen:
Petrus Jacobus Wolf (1876) – beroep: bankier.
Cornelis Mattheus Korbeeck (1886) – beroep: schilder.



Gehuwd 10 juni 1938 te Nijmegen.

Overleden 09 oktober 1976 te Nijmegen.
Canisius Ziekenhuis, St. Annastraat, Nijmegen.

Begraven 13 oktober 1976, Crematorium Moscowa te Arnhem.

Kinderen

1. Marion M. Martens (1946-2014)
Gehuwd Adrianus (Dick) Antonius Lelieveld.
2. René Albertus Maria Martens (1949).
Gehuwd Delia Theodora Maria Peters (1952).

Toelichting

Jopie / Joop was een gemoedelijke, goedlachs mens.

Hij werkte aanvankelijk in de lijstenmakerij/fabriek van zijn vader aan de Ziekerstraat 65 te Nijmegen. Deze zaak ging ten gevolge van de economische crisis van 1929-1930 (tijd van minister Colijn) in 1934 failliet, opa was toen 58 jaar.

Via bemiddeling van de toenmalige burgemeester kreeg Martens in 1933 werk als amanuensis aan het Gemeente Museum & Gemeente Archief in de Marienburgkapel te Nijmegen. Hier heeft hij tot aan zijn pensioen gewerkt.

Daar heeft hij nauw samengewerkt met Directeur/Archivaris Mathe Daniels, waarmee hii vele jaren archeologische Romeinse opgravingen heeft gerealiseerd. De potjes en pannetjes werden vervolgens door Martens weer tot tastbaar aardewerk gemaakt.

Zie boek: Mathe Daniels, Archivaris Archeoloog Nijmegenaar ISBN 90.71509.087.

Met zijn latere (uiterst luie) baas drs. Jan de Jong kon hij het niet zo goed vinden. De Jong lag vaak te slapen in zijn museum kantoor en mocht dan niet worden gestoord.

In zijn jeugd bouwde hij als lid van de ANRO Algemene Nederlandse Radio Omroep de latere AVRO van Philips schema's de eerste radio's. De lampen daarvoor waren kostbaar, maar hij kreeg geen toestemming van zijn vader om deze in de etalage aan de Ziekerstraat te verkopen. Maar geen nood, de bevriende fietsenmaker Doorman bood uitkomst en daarmee was tevens de basis gelegd voor een door Philips zeer gewaardeerde Radio/TV zaak Doorman Ziekerstraat Nijmegen, die nog steeds op hetzelfde adres door kleinzoon Jos Doorman wordt gerund.

Hij was mede oprichter van de carnavalsvereniging St.Anneke, waar hij tevens als president de eerste pronkzitting heeft voorgezeten. Met de cabareske playback groep The Rix Brothers (vernoemd naar Tobi Rix) hebben zij door het hele land opgetreden. Alle fake instrumenten zijn door hem vervaardigd. Wereldbekend in Nijmegen is hij geworden met de vertolking/playback act van Tom Manders FIGARO. Deze act is later door zijn zoon Rene en kleinzoon Jasper nog vaak vertolkt.

Op latere leeftijd kreeg hij last van brochitus door een verwaarloosde kou. Door een bacterie in zijn maag/darmkanaal is hij gestorven in het voormalige Canisius Ziekenhuis aan de St.Annastraat te Nijmegen, twee dagen nadat daar in dezelfde kamer zijn oude jeugdvriend Hein Aalders – opa van Geerlia Fluit-Ten Hacken - is gestorven.

Bekend van deze jeugdvriend was hun inkoop van de eerste kinderwagen in Duitsland. Hoezo kinderwagen; slobkousen en een nieuw pak is wat ze kochten, geen kinderwagen en kwamen beide met een flinke borrel achter de kiezen thuis.

Opleidingen

Niet bekend

Woningen

- 1900 Nijmegen, Derde Walstraat 5, postcode: 6511.
- 1908 Nijmegen, Ziekerstraat 65.
- 1933 Nijmegen, Eerste Oude Heselaan (Oude Heesschelaan) 134, postcode: 6541.
Huurder van N.V. Bredero's Bouwbedrijf.
- 1938 Nijmegen, Wezenlaan239, postcode: 65.

Werk

19xx – 1931 Leerling lijstenmaker in het bedrijf van zijn vader.

Foto: Joop Martens 27 jaar, oude Heselaan Nijmegen.

1932 - 1965 Amanuensis-restaurateur Gemeentemuseum Nijmegen.

03 okt 1956 Zilver Jubileum Gemeente Nijmegen.

Mijn vader droeg zijn hele leven een pak, overhemd met stropdas.



...er succes...
...40 jaar geleden kunnen nemen.
...te voor die verbetering heeft ge-
...gaat buiten mijn vergelijking-
...og om ik geloof gaarne, dat 't zo
...ik 't beweert en ik kan in dat geval
...betoog geheel onderschrijven. Ook
...ik 't met U eens, dat de straatver-
...ing in onze stad op sommige
...zen, o.a. de Bisschop Hamer-
...te voor verbetering vatbaar is,
...dat komt in Arnhem ook voor.
...dien de straatverlichting te Arn-
...nu inderdaad iets beter zou zijn
...te Nijmegen, wetttigt dat dan een
...ing, dat door verbetering van dat
...uidende verschil de aantrekke-
...ad van Nijmegen in die mate zou
...n verhoogd, dat er meer sfeer
...men en we dus meer bezoek uit
...geving zouden mogen verwacht-
...at zou alléén mogelijk zijn, in-
...te verbeterde verlichting inden-
...en bezienswaardigheid zou zijn,
...dat o.a. in de afgelopen zomer
...al was.
...n er te Arnhem inderdaad een
...grote-stadsfeer bestaat dan te
...n, dan is dat niet een gevolg
...betere straatverlichting maar
...feit, dat Arnhem het centrum
...een groot aantal welvarende
...enten, welke wij te Nijmegen
...aal missen.

De Raad van Elf:
...ten was óók eens het centrum
...groot aantal randgemeenten,
...alswaar niet zo welvarend
...is die rondom Arnhem, maar
...in ieder geval hun trek hadden
...egen. De verwoesting van het
...stadscentrum heeft hier een
...gemaakt. Als er geen aan-
...de binnenstad is, komen de
...et naar stad toe; dit geldt
...voor de buitenmensen, maar
...de stagenoten zelf. Een op-
...divertier in de binnenstad
...zeerste aangemoedigd door
...verlichting. Kan het een
...feestverlichting zijn, zoals
...ze zomer, dan is het des te
...des winters is een redelijk
...chte binnenstad eveneens
...elang. Zo deze niet aan de
...andaag aan de dag voldoet,
...ad het stempel van een
...Ondanks een zelfs zeer
...ning in de binnenstad zal
...bepaalde uren en zelfs op
...ven toch nog wel betrekke-
...nen zijn of stil kunnen
...dat neemt niet weg, dat
...gen en op andere uren de
...ruimschoots wordt inge-
...n heel verkeerde methode
...inters aan de stadsverlich-
...sparen teneinde des zo-
...feestverlichting voor de
...komen. De burgerij heeft
...de collectieschaal voor het
...lopen. Heeft de feestver-

kiezing van leden van Provinciale
Staten.
Deze lijst is na gehouden stemming
in Tiel, als volgt samengesteld:
C. van Westreenen, Nijmegen; J. Rose-
boom, Nederhemert; J. Loehorst, Driel
O.B.; Baronesse A. J. T. Borch tot Ver-
wolde-Maris, Geldermalsen; R. A. W. J.
Jonkers, Arnhem; G. J. Kolff, Deil; M.
van Herwijnen, Tiel; A. Schipper, Zalt-
bommel; A. A. Schouten, Dodewaard;
B. C. v. d. Heuvel, Druten; G. van Mal-
kenhorst, Hellouw; J. D. le Grand, He-
teren; W. Abbink, Tiel; A. Alderlieste,
Oosterbeek; D. Monshouwer, Nijmegen;
C. A. v. d. Burg, Heteren; D. P. van
Asch, Rijswijk Maurik; W. de Fockert
Pzn., Hellouw; E. J. van Toorn, Asch
(Buren); J. F. W. K. Jonge-van Zwijns-
bergen, Culemborg.

gramma beluisterde.
Glanspunten waren ook nu weer de
„Balcoscène,” „Mijn Sibbe,” „Papa
heeft een loopbewijs” en „Beelden uit
m'n kinderjaren,” welke door Wim
Sonneveld op die hartveroverende ma-
nier, die we sinds lang van hem kennen
over het voetlicht werden gebracht
Tervijl voorts „Exotisch Alkmaar” en
„Vervelend” knap voorgedragen door
Conny Stuart tot de nummers behoorde,
welke in een zo luchtig programma
langer bij blijven. Uitstekend was ook
„Het geval van de maand” van de
jonge actrice Karin Larsen.
De dankbaarheid was groot van een
publiek, dat tijdens de voorstelling
kwistig reageerde en aan het slot het
ensemble overvloedig de tol van zijn
waardering heeft betaald.

Beukema, de heer Van Westreenen, lid van Ged.
plaatselijke verenigingen en organisaties heeft Zate
van het stadhuis de opening plaats gehad van „M
toonstelling georganiseerd door de Commissie T
van het gemeentehuis. Zoals men weet, zijn veerti
spel „Marieken van Nijmegen” op fantasierijk
beelding gebracht en in deze historische omgeving
entreprijs, welke ten goede zal komen aan de Co
een belangrijk deel van het benodigde bedrag an
krijgen. Drie fragmenten van het spel zullen in
worden aangebracht en op bepaalde tijdstippen i

De waarn. voorzitter van de commis-
sie, de heer A. Lammerts van Bueren,
heeft de genodigden een harte-
lijk welkom toegevoegd en het
initiatief in herinnering gebracht, dat
de Stedelijke Commissie voor Cultu-
reel Overleg omstreeks de opening van
het gerestaureerde gemeentehuis ver-
leden jaar nam: gelden bijeen te bren-

gen om
te voor
men da
ons lan
dat kan
mag we
zowel
vreemd
zelfspr
van Be
uitging
middel
van d
laatste
is geko
turele
ming
de Co
ven g
denkt
zoekt
Comm
jaar
denkt
wezes
zijn
bouw
en t
kon
die
spel
spel
huis
tane
schie
het
de C
ting
lijke
weg
van
mes
wor
gen
aan
daa
drie
ren
kwa
ges
het
den
leg
tek
sell
we
wa
tigt
inkl

NIJMEGEN vierde lustig het dolle feest van carnaval in week-einde

Gedurende het week-einde is er in onze stad opgewekt carnaval gevierd. Verschillende verenigingen hielden haar traditionele gecostumeerde carnavals-avonden, die alle zeer druk waren bezocht. Ook op straat was Zaterdag- en ook Zondagavond iets van de carnavals-stemming te bespeuren.

's Middags liep de jeugd verkleden en hevig trottend op allerlei voorwerpen door de straten en vooral gisteravond waren het de groten, die bij groepjes aan het feesten waren en zich op route bevonden naar de verschillende feestgebouwen. Ook in de café's heerste een grotere drukte dan anders het geval is. Onze verslaggevers brachten een bezoek aan de verschillende verenigingsfeesten, - die vanavond worden voortgezet - de Blauwe Schuit (in de Vereniging) en „Het Gebeerte Kruuske” (in de Gezellenvereniging).

Het Mobilisatiekruis
Op de zeer druk bezochte carnavals-avond van „Het Mobilisatiekruis”, Zaterdagavond in de grote zaal van het Oranjestad, heerste een uitstekende stemming. Reeds vóór acht uur was de zaal geheel gevuld en bleek het al spoedig, dat een grotere ruimte gewenst zou zijn geweest, maar, zoals in vele gevallen, kwam ook hier de grootste schare feestvoerders op het laatste ogenblik en konden de organisatoren geen maatregelen meer nemen. Maar er gaan vele makke schapen in een hok, met andere woorden, vele, letterlijk en figuurlijk goed gemutste mensen, kunnen zich ook niet aanpassen aan de

navalistische versiering van de grote zaal viel ditmaal in het bijzonder op. Verschillende aardige carnavalistische voorstellingen zag men er en met andere middelen heeft men de zaal een zeer feestelijk aanzien gegeven. De jeugd vierde uitbundig het carnavalsfeest in eigen kring en behoudt daaraan de prettigste herinneringen. Twee orkesten zorgden voor de muziek en het kon uiteraard niet anders dan dat die orkesten wel eens een concessie moesten doen aan het publiek en van de specifieke carnavalsmuziek overging naar de super-jazz. Jammer, dat niet meer oudere middenstanders blijk van hun belangstelling hebben gegeven. Carnaval-vieren moet je natuurlijk liggen, maar zij hadden ook „aan de kant” kunnen zien, dat de jongeren het heus ook wel kunnen op hun eigen manier.

„Bij „Sint Anneke”
De carnavalsvereniging „St. Anneke” mag dan nog niet kunnen bogen op een lange historie, met de begrippen leut en gepast jolijt weet men er opperbest weg. De laatste zitting van „St. Anneke” was reeds een overduidelijk bewijs dat

de Raad van Elf daar bij de Akkerlaan weet hoe men een zaal met narren en narrinnen in beweging moet houden. Gisteravond had „St. Anneke” opnieuw bezit genomen van het parochiehuis aan de Akkerlaan en dat er carnaval gevierd werd, kan aan geen enkele voorbijganger ontgaan zijn. „De Knollenplukkers” deden hun uiterste best om de muren van het gebouw uiteen te blazen, daarin dapper bijgestaan door een groot aantal zotten en zottinnen, waarvan er velen gecostumeerd waren. En er was alle reden voor deze luidruchtige animo.

Op het toneel werd in een vlot tempo een plezierig programma gebracht. Jan Kersten (in twee vlotte creaties), Willy Joosten (xylofoon), Pierre Milder (als oude vrijster), de Cromonika's (een drietal virtuoze mondaccordeonisten), Femia Albers en Nolly Neyboer, Ans Wouters en Jo Klaassen, brachten met veel furor hun nummers, die stuk voor stuk op een behoorlijk niveau stonden. President Joop Martens kon dan ook menige ridderorde uitdelen, terwijl de zaal met de nodige vuurpijlen haar waardering toonde. In de engelenbak zat de voorzitter van De Blauwe Schuit, de heer Grijpink Sr. met zichtbaar genoegen toe te zien.

01 mrt 1954 Zitting 1^{ste} president carnavalsvereniging St.Anneke.

BEKENDE VRIENDEN

Familie van den Bogaard en kinderen (Nel / Lies / Huub).

Helemaal gek was hij met Huub's dochter José. Maandagavond kaarten op de Jacobslaan.

Familie Ab & Tonnie Keizers (Nijmegen, Vossenlaan, Bontwerker).

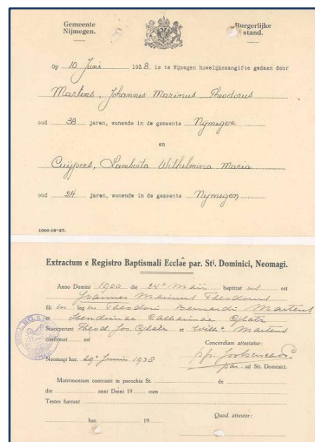
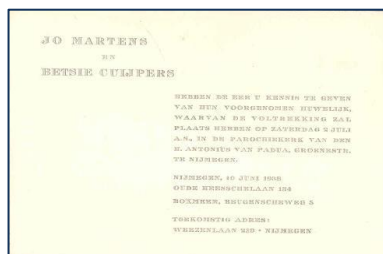
Familie Toon & Leida de Kluis (Nijmegen, St. Annastraat, Planten-Bloemenkwekerij).

Familie Pickers (Nijmegen, Dingostraat 76), OG belegger.

Vader van Marijke Pickers, vriendin van dochter Marion.

Familie Jacques Doorman.

HUWELIJK



HUWELIJKSKAART & AANGIFTE

Wettelijk 10 juni 1938.
Kerk 29 juni 1938.
Stadhuis 02 juli 1938 te Nijmegen.



Joop (Jo) Martens & Betsie (Bep) Cuijpers.

GESCHIEDENIS

De NRB Geschiedenis - Reddingsbrigades Nederland en Nijmegen

Op 16 september 1917 werd de Nederlandse Bond tot het Redden van Drenkelingen opgericht. Vanaf 1923 ging de Bond haar eigen exameneisen vaststellen, waardoor de opleidingen aangeboden door reddingsbrigades in het hele land hetzelfde werden en nog steeds zijn. Na de oprichting in 1917 werden er steeds meer reddingsbrigades opgericht die zich aansloten bij de Bond. Alle reddingsbrigades hebben hetzelfde doel, namelijk de verdrinkingsdood te voorkomen, zowel met daadwerkelijk reddingswerk als met preventieve maatregelen, zoals bijvoorbeeld het organiseren van zwemlessen en lessen in zwemmend redden.

Tijdens de ledenvergadering van de Bond op 4 oktober 1952 kreeg de Bond bericht dat zij zich voortaan de Koninklijke Nederlandse Bond tot het Redden van Drenkelingen mocht noemen.

In de loop der jaren werden er door de KNBRD diverse brevetten en diploma's ingesteld.

De KNBRD presenteert zich nu als Reddingsbrigades Nederland.

Een naam die zowel voor haar leden als derden duidelijk weergeeft waar de organisatie voor staat.

Er zijn op dit moment meer dan 30.000 leden van bijna 180 aangesloten reddingsbrigades die leren zwemmend en/of varend redden.



De Geschiedenis - Nijmeegse Reddingsbrigade

De vereniging draagt de naam Nijmeegse Reddingsbrigade (NRB) en is gevestigd in Nijmegen. De NRB is opgericht op 28 oktober 1936 (in de zaal-Meurs) en erkend door goedkeuring van haar statuten bij Koninklijk Besluit. Het doel van de vereniging is "bestrijding van de verdrinkingsdood, een en ander in de ruimste zin".

Leden van de vereniging zwommen in 1936 in het Waalbad, maar ook werd af en toe per trein naar Arnhem getrokken, waar inmiddels een overdekt bad was geopend. Per fiets ging men in die dagen ook naar het Wylmermeer, waar, op Duits grondgebied wel gemengd gezwommen mocht worden in tegenstelling tot Nederland. In de wintermaanden hield men zich bezig met droogzwemmen in het Verkoopshuis Meurs aan de Lange Nieuwstraat.

Toen op 20 februari 1937 in Nijmegen een overdekt zwembad werd geopend, het huidige Sportfondsenbad Oost, werd hiervan door de vereniging meteen goed gebruik gemaakt.

De laatste maanden van de oorlog kon er niet meer gezwommen worden, want er was geen mogelijkheid meer het bad te verwarmen. Door het oorlogsgeweld in en rondom Nijmegen zijn helaas veel gegevens over de eerste jaren van de vereniging verloren gegaan. In 1937 werd de eerste openbare, dus ook voor niet-leden van de vereniging, kanaaltocht gehouden in het Maas-Waalkanaal. Ze werd al spoedig erg populair bij deelnemers en kijkers. In 1947 waren er al vierhonderd zwemmers en achthonderd toeschouwers.

Het aantal zwemmers is in 1975 gestegen tot 1157. Dat deze groei niet vanzelf ging, is begrijpelijk.

Alleen door de vrijwillige en volledige inzet van kader en leden kon dit worden bereikt. De medewerking van de gemeentelijke autoriteiten, de rijkspolitie, de rijkspolitie te water en andere instanties zoals EHBO, zeeverkenner en duikteam De Kaaiman zijn hierbij steeds een grote steun geweest.

Door de watervervuiling van het Maas-Waalkanaal werd de kanaaltocht in 1970 verplaatst naar het verversingskanaal aan de Startsedijk in Mook. Van heinde en ver kwamen deelnemers voor de Kanaaltocht van de vereniging. Afhankelijk van hun eigen vermogen zwommen de zwemmers de vijfhonderd, duizend, tweeduizend, drieduizend of vijfduizend meter. Voor dit groots opgezette zwemfestijn ligt de nadruk op het recreatieve karakter van de zwemsport en niet op de snelheid waarmee de afstanden gezwommen worden. Veertig Kanaaltochten hebben er in de loop der jaren plaatsgevonden. In 1984 is de Kanaaltocht voor de laatste maal georganiseerd.

Vanaf 1985 is de vereniging in alle Nijmeegse zwembaden actief.

Op 8 februari 1992 ontvangt de NRB de prijs voor sportclub van het jaar. Twee gebeurtenissen uit het



jaar 1991 liggen hier aan ten grondslag. In Beuningen wordt door een achtjarig lid van de Nijmeegse Reddingsbrigade een zevenjarig klasgenootje gered uit het sportfondsen bad te Beuningen. En op 7 juli 1991 wordt op de De Grote Siep het leven gered van een vier jarig jongetje.

WERK



BEURSPRESENTATIE

25 augustus 1923

Stand 110-111

TH. MARTENS & ZN

Vlnr:

Theo Martens

Joop Martens



Afscheid van Dr. Jan A.B.M. de Jong (oud-Gemeentearchivaris en oud-directeur van het Gemeentemuseum).

Dr. Jan A. Schimmel neemt afscheid 1969.

v.
d.
n
n
t.
d.
-
-
s,
0
-
j

Downloaded from <http://ajph.org/> on November 10, 2014

100

A black and white photograph of a man in a dark suit standing next to a tall, multi-tiered glass display case filled with various ceramic and pottery items. The setting appears to be a museum or gallery with other display cases visible in the background.

T

WAF
WOF!
De Verenigd
Aard. Gerd
dijn. KFC
Luxeer Mo
le. 10.00
Cerealis 20
9.15 uur.
Socia. A
Carroo. De
KFC 18
Openbare
9.45 en

ZE
NAC
Beekers, J
Moers, A

Afrikaans
Fouten
groepe
H. Lato
Sondags
14.30.
Rijkman
uur. C
Geen
lika
zaterdag
schoen.

EJ
Gebru
Joristus
riedenbu

D
De Ver
met d
Aard. 2
14 18
Overtop
Openbu
5.43

Aut
bu
Een
heer d
middels
dicht
de he
St. W
met d
van d
was d
opeen
licht.

M

Voor de

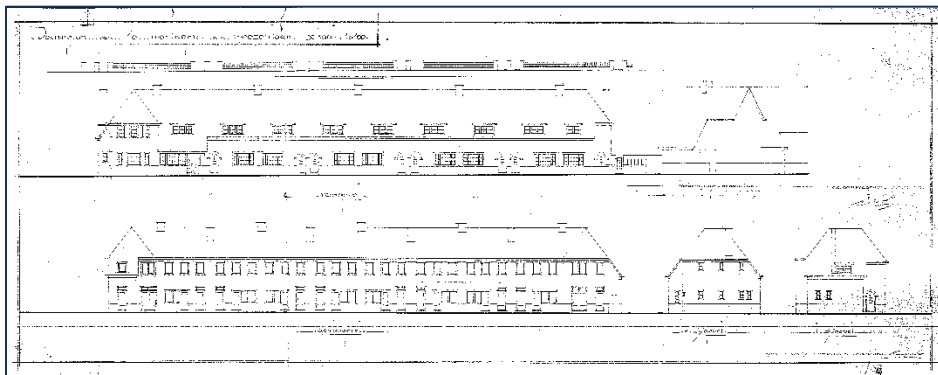
ohar

WONINGEN



AANLEG GOFFERTPARK – NIJMEGEN

Wezenlaan 239, de eerste huizen, ver van Nijmegen.



OVERLEIDEN



BIDPRENTJE

09 oktober 1976

J.M.TH. MARTENS

Bron

Archieflocatie
Algemeen
Inventarisnr
Gemeente
Soort akte
Aktenummer
Aangifte datum
Kind
Geslacht
Vondeling
Geboortedatum
Geboorteplaats
Vader
Moeder
Nadere informatie

Burgerlijke stand - Geboorte

Gelders Archief
Toegangnr: 0207
1038
Nijmegen
geboorte
608
25-05-1900
Johannes Marinus Theodorus Martens
M
N
23-05-1900
Nijmegen
Theodorus Bernardus Martens
Hendrika Catharina Glatz
beroep vader: lijstenmaker; beroep moeder: zonder beroep

Biografie van Joop Martinus Theodorus Martens

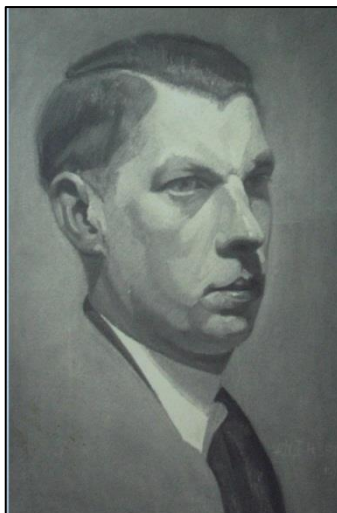
Nijmegenaar 1900-1976.

Auteur René A.M. Martens (Zoon)

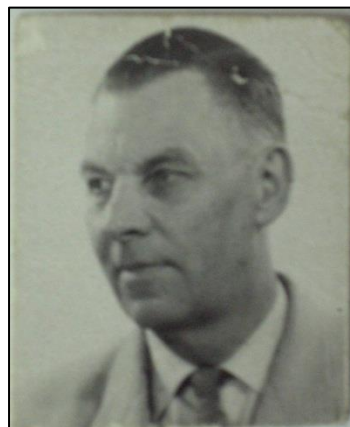
Versie 2.0 240609

Index

1. Inleiding
2. Het gezin Theodorus B. Martens
3. Zijn vriend Ben Lodestijn
4. De lijstenmaker
5. Amanuensis Martens
 - Verzet in Oorlog 1940-1945
 - Marienburg kapel
6. Huwelijk met Bep Cuijpers
 - De oorlog 1940-1945
 - Rudie Vorster
7. Nijmeegse Reddings Brigade & kegelen
8. Martens & Doorman
9. De kunstenaar
10. Carnaval St. Anneke
11. Het gezin J.M.Th. Martens
12. Vriendschappen
13. Bronnen



Pastel tekening gemaakt door zijn vriend Ben.



Inleiding

Mijn vader was Joop Martens, Jopie voor vrienden, een intelligente, hartelijke en met veel humor ingestelde man, die op zijn eigen manier het leven tot genoegen van zijn omgeving wist in te vullen. Voor mij is hij een fijne vader geweest met alle gastvrije steun van mijn moeder Bep. Met dankbaarheid kan ik terugkijken op een geweldige jeugd aan de Wezenlaan 239 tegenover het Goffertpark. Als eerbetoon aan zijn veelzijdige leven heb ik gemeend deze publicatie te willen schrijven en heeft u mogelijk plezier aan de levensloop van deze geboren Nijmegenaar. Af en toe zal ik een uitstapje maken naar de mensen en vrienden van mijn ouders.

René Martens.

Het gezin Theodorus B. Martens



Joop is de oudste zoon van het gezin van Theodorus Bernardus Martens (1878-1947) en Hendrika Catharina Glatz (1877-1958). Het gezin heeft vele ups en downs gekend en is diverse keren verhuisd. Maar de gastvrijheid was standaard, mee-eten nooit een probleem, gewoon delen.



Het gezin bestond uit:

1. Josephus (Joop) Martinus Theodorus Martens (1900-1976)
2. Aleida (Leida) Johanna Martens (1901-1976)
3. Theodorus (Thé) Bernardus Martens (1903-1968)
4. Elisabeth (Bets) Petronella Catharina Martens (1904-1989)
5. Hendrica (Riek) Martens (1907-1956)
6. Hermanus Martens (1910-1910)
6. Wilhelmina (Mientje) Everdina Martens (1913-1928)
7. Carel Martens (xxxx-xxxx)
8. Annie Martens (1919-2011).



De vader van Joop was Theodorus Bernardus Martens gehuwd met Hendrika Catharina Glatz en daarvoor weer zijn opa Theodorus Bernardus Martens (circa 1850) gehuwd met Johanna Maria Braam. Dit laatste gezin had vier kinderen. De familie Martens is dus een echte Nijmeegse familie en zouden dus rechten hebben als oud-burgers, zij het dat opnamerechten in het Oud Burger Gasthuis na 1810 voor het laatst zijn verleend.

Moeder Martens-Glatz heeft sinds 1829 haar wortels ook in Nijmegen door haar opa Theodor Glatz (1798-1847), die in 1827 als klokkenmaker uit de Schwarzwald Unterkirnach Duitsland naar Nijmegen kwam en verliefd werd op dochter Helena Linders van de weduwe/eigenaar van de Drie Zwanen, een in die tijd bekend koffiehuis aan de Korenmarkt. Het was een fraai pand dat in 1978 is afgebroken om plaats te maken voor nieuwbouw.

Zie tevens www.noviomagus.nl waar mijn publicatie over de familie Theodor Glatz is na te lezen.

Nadat de zaak van opa Martens door de financiële crisis van 1929 uiteindelijk failliet is gegaan in 1936, hebben zij achtereenvolgens gewoond aan de Kraaienhoflaan 271, Oude Heselaan 134, Parkweg 70 (bovenwoning bij hun dochter Riek Helsen) en na het overlijden van opa Martens naar de Nimrodstraat 99. Dochter Annie verhuisde naar de Valkenboschkade in Den Haag samen met het gezin Rieks Mylanus en Bets Martens, waarna oma Martens-Glatz introk bij dochter Leida Pauwels aan de Honingpot **xx**.



De ouders van Joop lagen begraven op de begraafplaats aan de Dennenstraat.

Over de jeugd, de scholen en het leven tot 1932 heb ik geen informatie over mijn vader, maar wat ik weet of heb kunnen terugvinden heb ik hierna beschreven.

Uit het Glatz Buch Duitsland door Robert Glatz.

Zie tevens de wereldwijde Glatzen: www.genealogie-online.nl dossier Martens.

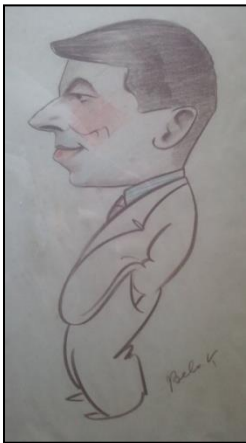
Zijn vriend Ben



Joop samen met zijn vriend Ben Lodestijn, hier links op de foto voor de ingang van pastoriaat-school van St.Louis aan de Lange Burchtstraat. Ben heb ik niet gekend, maar was kennelijk net als Joop een fervent tekenaar zoals de pasteltekening hierna en enthousiast motorrijder.

Ben is omgekomen bij het bombardement van 22 februari 1944. Zijn gezin woonde aan de Nimrodstraat 99, waar later ook oma Martens-Glatz en Annie Martens hebben gewoond.





Ben Lodenstijn (5 mei 1913-1944), Bernardus Hendrikus Frederikus, zoon van Johannes F.B. Lodenstijn en Gertruda H. Tillemann, gehuwd met Elisabeth Th. ("Lies") Linssen, was vader van een dochtertje. Zij woonde destijds aan de Marialaan. Ben werkte als chef garage bij V&D en was tevens privéchauffeur van V&D directeur Nico Dreesmann. Ook was hij een fervent motorrijder. Op 22 februari 1944 fietste Ben naar zijn werk. Kort voor het bombardement is hij nog fietsend in de Spoorstraat gezien. Van hem of zijn fiets is niets meer teruggevonden. Enkele weken later beviel zijn vrouw van een tweede kind. Hans Kievits: Wed. Mw Lodenstijn had twee kinderen, een jongen en een meisje Benny en Trudie of Betty. Mw Lies reed in c.a. 1960 al in een Dafje.



Tekening van Joop getekend door Ben (Belo).

De lijstenmaker



Joop heeft het vak van lijstenmaker geleerd in de zaak van zijn vader Theo Martens. Aanvankelijk gestart in 1899 in de Ziekerstraat 38 welke zaak later is verhuisd naar de Ziekerstraat 65. Dit pand is in 2006 gesloopt en vervangen door de nieuwe doorsteek Mariekstraat naar het Arsenaal. De zaak bestond uit drie onderdelen: de kunsthandel, lijstenmakerij en ornamenten.



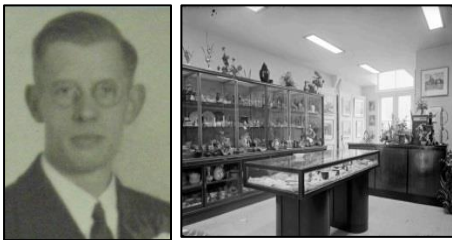
Opa Martens is aanvankelijk begonnen als spiegelmakerij welke later is overgegaan naar de kunsthandel en achterliggende lijstenmakerij, een luxe vak voor die tijd.

Opa Theo Martens had zijn zaak aan de Ziekerstraat 65, met aan de voorzijde de handel in schilderijen en aan achterzijde een grote hal voor het maken van lijsten en paad plafond ornamenten.

De familie woonde boven de winkel.



Na het faillissement in 1934 is in 1952 een soortgelijke zaak opgestart door zoon/broer Theo Martens jr., eerst aan de Van Broeckhuysenstraat 38 en later aan de van Welderenstraat 40 als kunsthandel en lijstenmakerij. In de avonduren heeft Jopie vele jaren de lijstenmakerij gesteund, daar zijn broer Theo ziek werd en het werk te zwaar voor hem was geworden. In die tijd werd er gewerkt met paarden-bottenlijm. Het werd opgewarmd en stonk geweldig. Een ander middel om lijsten en ornamenten te maken was Paad, een mengsel van gips, paardenhaar en bottenlijm.



Broere Theo en foto winkelopening in 1958 Van Welderenstraat.

Amanuensis Martens (1932-1956)

Door de financiële crisis van 1929 liep het werk in de zaak van zijn vader terug, maar in 1932 kreeg Martens gelukkig een aanstelling als amanuensis bij het gemeente museum, destijds gevestigd in de Mariënborg kapel. Hier heeft Martens tot zijn pensioen gewerkt. Naast het prepareren van opgegraven Romeinse potten en pannen heeft hij ook internationaal naam gemaakt als hersteller van o.a. oude en kostbare olieverf schilderijen zoals Rembrands vaak in opdracht van het Rijksmuseum in Amsterdam.

In die tijd waren nog niet de technieken beschikbaar zoals heden ten dagen en was het vaak een hele klus om oude vernislagen te verwijderen of beschadigde schilderijen te herstellen, maar Martens wist er wel mee om te gaan.



Archivaris & Museum directeur Mathé Daniels.

Zijn baas en vriend was archivaris en archeoloog Mathé Daniels, waarmee Martens het uitstekend kon vinden. Samen hebben zij heel wat opgravingen verzorgd waar Martens van alle gevonden scherven dan weer fraaie potten wist te maken met o.a. de hulp van Paad. Over Daniels is een boek verschenen geschreven door zijn gelijknamige neef Mathé Daniels met medewerking van ondergetekende. Er waren in die tijd ook spanningsvelden rondom o.a. museum Kam en de Romeinse collectie van het gemeente museum, waarbij Martens altijd getrouwd Daniels is blijven steunen.

De jaren 1928-1932 waren niet zo prettig voor Daniels vanwege het probleem met de Arnhemse archivaris over de potentiële overdracht van de archieven van Nijmegen en de manipulatie over zijn persoon. Voor Daniels speelde daarbij ook nog zijn hartprobleem.

Martens volgde dus in 1932 dhr. Peperzak op als amanuensis op voorspraak van



Daniels, zij het vooralsnog voor een jaar. Dat Daniels verrukt was met deze aanstelling blijkt wel uit zijn schrijven *"...na twintigjarig gemis aan passende hulp kan nu met het werk goede voortgang worden gemaakt, dankzij den ijver en veelzijdige vaardigheid van den nieuwe amanuensis"*. Later heeft Daniels een vaste aanstelling voor Martens bereikt. De restauratie, de inventarisatie en de gehele collectie ging Martens aan het hart, evenals de opgravingen in en rondom Nijmegen.



Een latere uitnodiging om over te stappen naar het Rijksmuseum als hoofd van de dienst restauratie en beheer, en de overstap als directeur van een lijstenfabriek ook in Amsterdam, heeft Martens afgewezen, mede ingegeven door het feit dat Bep zijn vrouw geen zin had om naar Amsterdam te verhuizen.

Daniels is gebleven tot 1942 (formeel tot april 1950) en werd opgevolgd door drs. J. de Jong, een luie vent volgens mijn vader, die meer lag te slapen dan te werken. Een fijner contact had Martens met archivaris dr. Jan Schimmel en de dames van deze afdeling. Evenals tegenwoordig in het Huis van Nijmeegse geschiedenis werden er regelmatig tentoonstellingen door Martens georganiseerd, waarbij ik als opgroeiende jongen de mensen in de weekeinde mocht rondleiden. Ook mocht ik regelmatig mee naar het Rijksmuseum in Amsterdam waar vooral de machtige bibliotheek mij is bijgebleven.



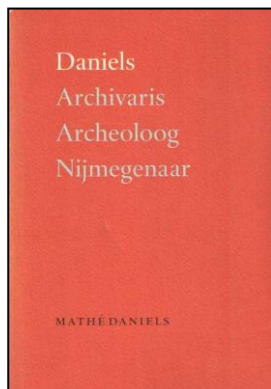
Foto Archivaris J. Schimmel en J. Martens.

In de nacht van 2 mei 1952 is Daniels overleden en bijgezet in het familiegraf aan de Daalseweg: Vak23, rij 4, graf 7.

Familie keldergraf tekst staande steen: PIET M.C.M. DANIELS 10-6-1898 + 30-7-1914 # JOANNA M. DANIELS-SENGERS 10-2-1851 + 3-12-1920 # PETRUS J.F. DANIELS 22-10-1845 + 4-2-1930 # MATTHEUS P.M. DANIELS 1-10-1877 + 2-5-1952.

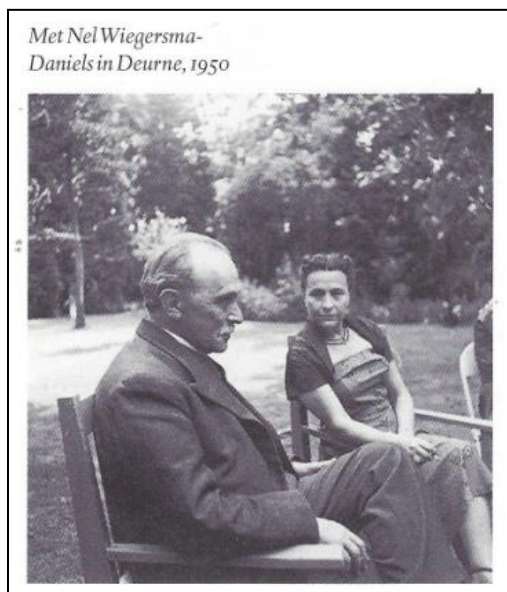
Het Nijmeegse Danielsplein en - weg in Hees zijn naar hem vernoemd.

M.P.M. Daniels was een zoon van Petrus Jacobus Franciscus Daniels (1845-1930), gemeenteraadslid en wethouder. Vader en zoon zijn begraven in de grafkelder van de familie Daniels-Sengers op de Begraafplaats Daalseweg. De achternaam wordt in het bevolkingsregister zonder trema geschreven.



In 1999 verscheen dit boek over het leven en werk van Mathé Daniels (1877-1952) door zijn neef en naamgenoot Prof.Dr. Mathé Daniels (1920-2008), voormalig hoogleraar aan de T.U. Eindhoven met vele bijdragen, foto's en verhalen van René Martens, zoon van amanuensis Joop Martens.

ISBN 90.71509.087.



Met Nel Wiegersma-
Daniels in Deurne, 1950



Mathé Daniels, naar de archivaris vernoemd, is juist als deze in Nijmegen geboren, heeft er de Broedersschool bezocht, is naar Rolduc gegaan en heeft staatsexamen gymnasium gedaan. Hij heeft in zijn vaderstad psychologie gestudeerd, in het Britse leger gediend en daarna een functie bij de KLM aanvaard. Terug in Nijmegen werd hij medewerker, dan directielid, van het G.I.P., tot hij als hoogleraar naar Eindhoven werd geroepen.

Archivaris Albert Delahaye

Albert Delahaye was van 1946 tot 1957 wetenschappelijk archiefambtenaar (adjunct-archivaris) van Nijmegen in het Gemeente Museum Mariënborg. Albert zetten Nijmegen op zijn kop door zijn bijzondere artikelen in de Gelderlander vanaf 1950 over het Valkhof en alle aannames over Keizer Karel die volgens hem nooit in Nijmegen kon zijn geweest, laat staan het kasteel had laten bouwen in Nijmegen. Zijn wetenschappelijk werk werd niet bepaald geaccepteerd zonder echter feitelijk tegenbewijs.



Sinds 2025 heb ik contact met zijn zoon Guido Delahaye die het werk van zijn vader heeft voortgezet. Ook de professoren van de Radboud Universiteit hadden helaas alleen kritiek maar geen aantoonbare feiten aangeleverd als tegenbewijs. Nijmegen tracht dus haar aannames over Keizer Karel de Grote levendig te houden, jammer dus moeten leven met een illusie.

1950 Joop Martens, archief assistente & Albert Delahaye Gemeente Museum.

Op 11 december 2025 presenteerde Kees Moerbeek zijn nieuwste productie over oud Nijmegen in het LUX Theater met een presentatie van het wel en wee van Albert Delahaye. De uiterst luie archivaris Dr. J. De Jong wilde dat Albert zijn onderzoek op naam van de Jong diende te etaleren, niet dus en terecht. Het gevolg van was dat Albert op non-actief werd gesteld.

Ik heb de Jong ook vaak geplaagd als ik bij mijn vader op bezoek ging en dan klopte ik op deur om zogenaamd gedag te zeggen tegen de Jong: En hij lag merendeels te slapen in zijn werkkamer, tot ergernis van mijn vader en andere collega's.

Helaas voor Albert dat hij nooit de erkenning kreeg voor zijn wetenschappelijk onderzoek en voor Keizer Karel zal het worst zijn. Het zou goed zijn als de Radboud Universiteit eindelijk eens een fundamenteel onderzoek zou doen naar het feitenmateriaal van Albert. Beter laat dan nooit.

De oorlog 1940-1945

Nijmeegs verzet

Over het algemeen kan worden gesteld dat gedurende de eerste twee oorlogsjaren de Nijmeegse bevolking de bezetting gelaten accepteerde. Het verzet in de stad werd toen zowel individueel als openlijk gevoerd. Zo werd door Joop Martens in de zomer van 1940 een tegen de bezetter gericht pamflet verspreid. Martens werd daarvoor veroordeeld tot een geldboete van twintig gulden of tien dagen hechtenis. In latere jaren heeft hij voor het verzet persoonsbewijzen vervalst. Ook voor zijn zwager Albert Cuijpers heeft hij met papieren geholpen voor het illegale transport van gestrande Engelsen militairen uit Duitsland.

De oorlog en bij het bombardement van februari 1944 is de Mariënborg kapel onaangetast gebleven. Uit voorzorg waren wel de nodige maatregelen getroffen zoals grote stapels zandzakken en de zolderverdieping was voorzien van een grote hoeveelheid zand om bij inslagen de schade te kunnen beperken.



Joop Martens bij de geïmproviseerde bunker.

Mariënborg 26: Mariënborg kapel

Rond 1431 werd deze kapel gebouwd als onderdeel van een kloostercomplex, dat op dat moment nog buiten de oudste stadsmuren lag. In 1467 werd het complex binnen de muren opgenomen, maar het bleef nog enkele eeuwen afgezonderd van de drukke stad. De meeste kloostergebouwen waren in 1820 gesloopt, toen de voorbereidingen voor de bouw van het Arsenaal begonnen. Pas vanaf 1910 stond de kapel helemaal vrij, midden op het plein, dat eveneens de naam Mariënborg kreeg.

De Mariënborg kapel is een dubbelkerk: het westelijke deel van de kapel heeft twee verdiepingen. Beneden konden de

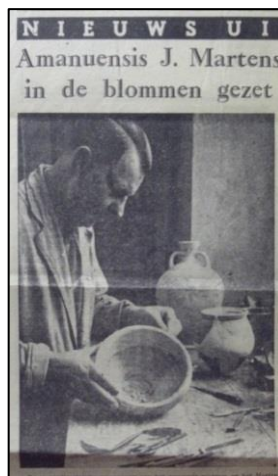
leken de bijeenkomsten volgen, daarboven stond het nonnenkoor. Zusters en leken konden elkaar zo niet zien, wat precies de bedoeling was.



De kapel heeft niet lang als zodanig dienst gedaan. Het middeleeuwse bouwwerk heeft in de loop der tijd onder andere dienst gedaan als kazerne, toneelzaal, opbergplaats en katoen- en garensponnerij. Het vervallen gebouw werd in 1910 door stadsarchitect J.J. Weve gerestaureerd en als gemeente museum ingericht. Na de verhuizing van het archief is de collectie opgenomen in het nieuwe Valkhof museum tezamen met de collectie uit museum Kam. De stalen verdiepingvloer is verwijderd en heeft plaats gemaakt voor het Huis van de Nijmeegse geschiedenis.

Belangrijke jaartallen

- 1412 Begijnhuis buiten de stadsmuren
- ca. 1431 Bouw Mariënborgkapel
- 1453 Aansluiting bij het Kapittel van Windesheim
- ca. 1467 Klooster komt binnen de stadsmuren
- 1591 Opheffing klooster
- 1591-1613 Kazerne/militair hospitaal
- ca. 1618 Komedie/theater
- 1626 Laatste non sterft
- 1634-1650 Opslagplaats
- 1650-1655 Oefenruimte voor kunstenaars
- 1655-1672 Turfschuur
- 1672 Gevangenis voor kriegsgevangenen
- 1676-1678 Comédie/theater/ruimte kunstschilder
- 1678-1781 Turfschuur/brandspuithuis
- 1725 Schermmeester huurt een deel van de kapel
- 1781-1794 Concertgebouw/stadsgehoorzaal
- 1794-1813 Militair hospitaal
- 1816-1843 Katoen- en garensponnerij
- 1843-1905 Kazerne
- 1899 Plan van gemeente voor afbraak kapel
- 1909-1910 Restauratie kapel
- 1910-1974 Gemeentemuseum
- 1941-1978 Gemeentearchief en -depot
- 1944 Noodkerk
- 1978-1982 Drukkerij gemeente Nijmegen
- 1983-2001 Hulpdepot Gemeentearchief
- 2009-2024 Huis van de Nijmeegse Geschiedenis



Joop Martens in het Mariënborg museum samen met de collega's van het archief.

Ca. 1938 Hieronder Joop met door hem gerestoreerd Romeins aardewerk.



Rechts onder met Paula Kregting die later trouwde met de directeur van Amstel bierfabrieken.



Prins Carnaval Jan II (van Wichen) bezoekt het Gemeentearchief in de Mariënburghkapel. Dr. Schimmel overhandigt platenboek Nijmegen aan een van de pages.

Links op de foto adjudant en latere Prins Carnaval Jan III Lauret.
Datum 06 maart 1973.



1950 Joop Martens, archief assistente en archivaris Albert Delahaye.

Huwelijk met Bep Cuijpers



Dat Joop een mooi leven had als vrijgezel is mij bekend, evenals zijn verloving met de naar het schijnt zeer knappe jodin Cha Majoor. Helaas was ze niet te goeder trouw en na een scheve schaats was het over en uit.

Martens was inmiddels 31 jaar toen hij de 13 jaar jongere Bep (Beppie) Cuijpers uit Boxmeer leerde kennen. Met een duwtje in de rug van Beps boezemvriendin Maria van Dreumel (later gehuwd met Leo Albers van der Linden) waarmee hij op 10 juni 1938 is getrouwd. Trouwfoto vanuit het ouderlijkhuys in de Oude Heselaan.



In de Hazenkamp tegenover het nieuw aangelegde Goffertpark kwam een mooi groot huis beschikbaar: Wezenlaan 239. Zijn collega's vroegen zich af waarom hij in het buitenland ging wonen, zover van de binnenstad. Maar het bleek een goede keuze en hier hebben zij beide tot aan hun overlijden met plezier gewoond.



En dan natuurlijk het Goffertpark, altijd leven voor de deur met alle manifestaties in het Goffertstadion. Wij zaten heel veel in de voortuin met uitzicht over het Goffertpark. Later ca. 2000 heb ik in oktober de wandeling georganiseerd bij de Nacht van de Ommetjes.



De oorlog 1940-1945

Echter de oorlog breekt uit, alhoewel het gezin aan niets ontbrak, door de vriendschap met o.a. de familie Gruijthuizen uit Wormer bij Overasselt, die het benodigde voedsel leverden.



Foto links: Dhr. Dhraish, Joop Martens en Harry Parkin uit Halifax UK.

Normaliter had Martens moeten werken in het museum in de binnenstad, maar tijdens het bombardement in februari 1944 lag hij ziek op bed. In de nadagen van 1944 keken zij eerst uit op de kanonnen van de Duitsers om enige tijd later te worden vervangen door de kanonnen van de geallieerden. In die tijd werden de geallieerde ingekwartierd, zoals het Engelse 49^e Infanterie regiment, waaruit ook weer nieuwe vriendschappen ontstonden. Binnen de buurtgemeenschap was sprake van een heuse buurtvereniging De Goffert, waarvan de groene vlag met opgestikte letters nog in mijn bezit is.



Dhr. Dhraish uit Stoke-on-Trent, Staffordshire.



Links

Audrey, Harry & Amy 1958



1944 Joop Martens op Matchless motor.

Hoek Wezenlaan en Slotenmaker de Bruineweg.



49th (West Riding) Infantry Division, Yorkshire UK.

Olv: Maj. Gen. Sir Gordon H.A. MacMillan 30-11-1944/ 06-02-1945.

Oproep van René Halifax Courier 9 maart 2013

Commanding 51st Highland Division.



Foto links Harry Parkin.



Reactie Diane Ogden, granddaughter of Harry.
18 april 2013.

Dear Rene

Apologies that it has taken me some time to reply to you.

Unfortunately, Grandad Harry died when I was quite young so I do not remember too much about him. But I do remember him spending a great deal of time on his allotment growing his own vegetables, and I enjoyed spending time helping him. I now have an allotment of my own so that is something that I have in common with him!

As you know, Harry and Amy only had 1 child, my Mum Audrey. Mum married my Dad, David Ogden, in 1964 and I am their only child. I was born in 1972.

Mum had a varied career, usually undertaking Administration type jobs at various companies. But she and my Dad also loved working in Pubs. They could usually be found working behind a bar in one of our local pubs, and quite often ran them to allow Landlords to take holidays. They did manage their own pub for a couple of years in the village of Northowram (where Mum was born) when I was about 15 years old. Mum continued to work behind the bar of another local pub until she was in her 70's, I think she loved the social side of this job, talking to many different people.

Grandma Amy died many years ago now, but she was very active right up to the end, and lived in her own home in Lee Mount. She loved holidays with friends, and having day trips out with her close friend and neighbour. I spent a lot of time with her, and would enjoy looking at photos from during the war, and her telling me of Grandad's involvement.

Sadly, my Mum died in December 2012 after a short illness. This came as a huge shock to us, as Mum was never ill and always very active, fit and healthy. She would have loved to speak with you about the family, and would have known a great deal more than me about Grandad's relations. I am trying to find out a little more, but would be very interested to hear if you find out any more information. I did know some of his family, but not all of them. Mum would have known.

A little about me now. I am 40 years old, and whilst I am not married or have any children, I do have a lovely partner who I have been with for several years now, and we have a lovely little dog. I just need to persuade him to marry me!! My Dad lives with me, as he unfortunately is not in the best of health and cannot look after himself. Mum used to look after him so I have now taken on this role. I love spending time on my allotment (just like Grandad) and enjoy getting out for walks with our dog (although I do walk with sticks) but I like to challenge myself. I also support our local Rugby League team and love going to matches to cheer them on.

It would be lovely to hear more about you and your family, I have found some photos of Grandad, and think they may be with your parents, but am not sure. What are their names?

In memory of wartime friendship with Harry



Harry Parkin: World War II soldier
who came from Lee Mount, Halifax

Nijmegen
Netherlands

I do hope your paper can help me. I'm looking to contact the family of the late Harry Parkin.

He served in Nijmegen with the 49th (West Riding) Infantry Division, well known as the Polar Bears, during World War II.

During the invasion all soldiers stayed in private houses. Harry stayed at my parents' home during 1944-'45 at 239 Weezenlaan, Nijmegen. My parents kept a long-term relationship with Harry.

The Parkin family lived at 9 Leatham Street, Lee Mount, Halifax. Please can you or your readers help me? Thank you.

Rene Martens

(Tel: +31 651 418 633;

0031 651 418 633

It is always easiest to contact me by Email as I don't use Skype, and do try to check my Emails every day.
Looking forward to hearing from you. Diane Ogden.

The Polar Bear Company

In Loenen aan de Eerbeekseweg is als eerbetoon aan deze divisie een monument ingericht, gewijd aan deze beroemde Engelse Polar Bear divisie.



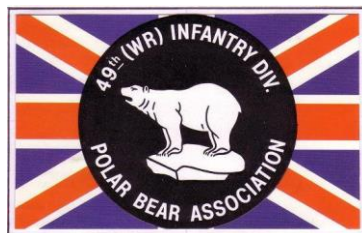
Tekst op het monument
The reconnaissance Regiment of the English 49th West Riding "Polar Bear" Infantry Division, part of the 1st Canadian Army Corps, was ordered on April 16 1945 to exploring the area between the straatweg Arnhem-Woeste Hoeve and the Apeldoorns Dierens Channel and to clean it from German troops.



Acties 1945 Operaties ANGER en PLUNDER

Before the end of February, well in advance of assuming responsibility for the Nijmegen area, General Foulkes prepared his own appreciation for "ANGER".³ The objects were still the capture of Arnhem and the opening of a route to Emmerich; but he assumed that the operation would not take place until "VERITABLE" had been completed. His appreciation, based on a careful study of terrain, possibilities of further flooding (either by natural or artificial means), weather conditions and the enemy's defences, reached a cautious conclusion:

There are so many limiting factors to this operation during the months of March and April that quick decisive results cannot be expected. A careful examination of the enemy's preparations shows that he is fully aware of the dangers of such an operation and is preparing to counter such a thrust east of the Rhine. Even if the initial stages of the attack were highly successful the enemy has such counter measures prepared, i.e., flooding of the IJssel, that an early thrust towards Emmerich is highly improbable if the enemy has any troops available to man the Doesburg-Zevenaar switch line. It is therefore my opinion that this operation should be considered only as a subsidiary operation to be undertaken only if conditions of weather and of the enemy prove advantageous.



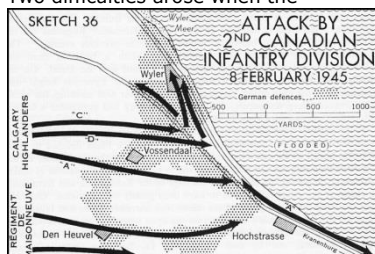
Accordingly, "ANGER" was shelved for the time being, General Crerar telling Montgomery that there was little prospect of launching it before the latter part of April. Since, however, as part of its later role in "PLUNDER", the 2nd Corps was ordered to attack the IJssel defences from the rear, with a view to capturing Apeldoorn and the high ground between that town and Arnhem, the Army Commander instructed Foulkes to coordinate his plans for "ANGER" with Simonds future progress.

Although there was no immediate prospect of attacking across the Neder Rijn, the 1st Canadian Corps could undertake another important if disagreeable task during the interval.

This was the business of clearing the enemy out of the remainder of the flooded "island" between the Waal and the Neder Rijn. When the Corps took over the Nijmegen sector on 15 March the Germans still controlled the northern portion of the "island" and a rectangular area west of the Panterdensch Canal, connecting the two rivers. The southern portion of the "island" was held by the 49th (West Riding) Division, the only division as yet under General Foulkes' command, with the 18th Armoured Car Regiment (12th Manitoba Dragoons) along the lower Waal, north-east of 's-Hertogenbosch.

Polar Bear Memorial te Wuustwezel

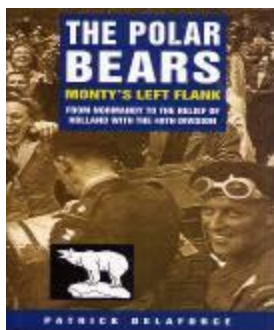
Two difficulties arose when the



Belgie.

possibility of clearing the "island" was discussed in mid-March. First, the 49th Division was not considered sufficiently strong to hold the island and clear it at the same time; secondly, it was feared that any long pause between the elimination of German resistance on the island and the launching of "ANGER" might result in heavy casualties to the troops holding

the southern bank of the Neder Rijn. Consequently, Major-General G. H. A. MacMillan, then commanding the West Riding Division, suggested that the operation be postponed until early in April. This was done, it being understood that the operation would only be undertaken if the opposition was weak and the weather favourable. Reports indicated, however, that German morale was particularly low in this sector.



Problems of regrouping within the 1st Corps and coordination of its projected operations with those of the 2nd Corps in "PLUNDER" were under consideration throughout the rest of March. As General Foulkes saw the operation on the 17th, the 1st Canadian and 49th Divisions would clear the "island" and establish a bridgehead across the Neder Rijn at Oosterbeek, immediately west of Arnhem, with the 5th Armoured Division passing through to expand the holding to the north and west; however, if the ground on the island would not permit a direct assault across the Neder Rijn, he had an alternative plan under which the 1st and 5th Divisions would use the 2nd Corps' bridges at Emmerich and across the IJssel to attack Arnhem from the north and east.⁷ Administrative considerations made this alternative difficult. Unless the proposed crossing facilities in the Emmerich area were expanded, not more than four divisions could be maintained over them. Since General Simonds required three divisions (the 2nd and 3rd Canadian and 1st Polish) for his responsibilities in Operation "HAYMAKER", it was evident that only one could be employed across the IJssel.

The division was disbanded in Germany in 1946, but reformed in the Territorial Army in 1947, having been renamed the 49th (West Riding) Armoured Division. It was based in Nottingham, consisting of on 1 April 1947.



War Cemetery

In het Jonkerbos in Nijmegen is het Engels kerkhof met de omgekomen militairen in de 2e wereld oorlog. De Polar Bears verloren meer dan 11.000 militairen gedurende de oorlog.



Mr. L.R. Sims



2132542 K/CPL – 757 Field
Boy RE BLA
Mr Sims woonde: 47 Sandy
Road - Potton - Engeland.



Mr. Dhraish, Bep Martens-Cuijpers
& Harry Parkin 1944



2^e links Harry Parkin, 3^e Joop Martens
locatie Leeuwstraat Nijmegen



Met nichtje Yvonne Lelieveld



Norman Sep 1945



Nel & Ted 1945
Locatie Slotenmaker de Bruineweg
Rudie Vorster



Fam. Nelissen & Nel
Achtertuin Slotenmaker de Bruineweg



Huwelijk Nel & Ted
19 januari 1946

Tragisch was het overlijden van Rudie Vorster uit de Leeuwstraat 32.



Het overlijden van kleine Rudie in de nadagen van de oorlog 1940-44 heb ik uit de verhalen van mijn vader Joop Martens. Mijn vader was erbij toen dit noodlottige ongeluk plaatsvond. Rudie kwam aangehold uit het achterpad van het naastgelegen woonhuis, terwijl er op dat moment een Engelse tank door de Leeuwstraat reed. Volgens mijn vader botste Rudie tegen de zijkant van de tank en zijn schedel vloog door de lucht, Rudie was op slag dood. Zijn moeder stond net met mijn vader en buurtgenoot Nellissen te praten toen voor hun ogen het ongeluk plaatsvond.



De moeder van Rudie was klein van postuur, maar was in alle staten en niet meer te houden. Zelf heb ik Rudie niet gekend omdat ik nog niet was geboren, maar het gebeuren heeft diepe sporen nagelaten bij mijn vader. Rudie geboren 30 juli 1938 en is overleden 16 november 1944 op 6 jarige leeftijd. Een vriendje van Rudie was W.A. Nillesen.

Nijmeegse Reddings Brigade & Kegelen



Voor de oorlog kon er nog gezwommen worden in de Waal en Maas-Waal kanaal. Een van de verenigingen was de Nijmeegse Reddingsbrigade waarvan Joop en Bep lid waren. In die tijd werden er ook zwemwedstrijden gehouden of werd er lekker gepeddeld in de kano's van de vereniging bij het Meertje en de Waal.



Joop was ook verdienstelijk kegelaar op de kegelbanen in het toenmalige Terminus onderaan de Kronenburgersingel, nu het Joris Evansplein. Uit die tijd stamt ook de fraaie Friese wandklok als kegelprijs van de Geldersche kampioenschappen, gewonnen door Joop.



Foto's NRB Kanaaltocht 1934, 1936, botenhuis en kanoën op de waal.

Joop Martens & Jacques Doorman

Joop Martens was bevriend met de familie Jacques Doorman ook gevestigd in de Ziekerstraat. In die tijd was de ANRO Algemene Nederlandse Radio Omroep, de latere AVRO, actief met schema's voor zelfbouwradio's met peperdure Philips ontvangstlampen. Joop vroeg zijn vader om zijn radioontvangers te mogen verkopen in de etalage aan de Ziekerstraat 65. Niet dus, maar opa Doorman bood de oplossing. In de etalage van de toenmalige fietsenhandel mocht Joop zijn zelfbouw ontvangers wel verkopen. De verkoop liep zo goed dat Doorman dealer werd van Philips en in de loop van tijd van fietsenmaker een van de bekendste winkels werd in wit- en bruingoed. Kleinzoon Jos Doorman runt anno 2024 nog steeds deze zaak aan de Ziekerstraat 35.



ANRO – AVRO

Op 1 maart 1926 zag de Stichting Hilversumsche Draadloze Omroep het licht, die in maart 1927 werd hernoemd in Stichting Algemeene Nederlandsche Radio

Omroep. Deze ANRO fuseerde op 28 december

1927 met de Nederlandsche Omroep Vereniging uit Den Haag tot de Algemeene Vereeniging 'Radio Omroep', de AVRO.



Thuis hebben wij nog jarenlang plezier gehad van de familie Doorman o.a. doordat wij als een van de eerste in Nijmegen een televisie van circa 676 gulden hadden in 1953. Een groot apparaat (hondenhok) met een scherm van 15 cm in een grote kast. Als kind herinner ik mij nog de programma's als Dappere Dodo, professor Plano en legendarische Swiebertje.

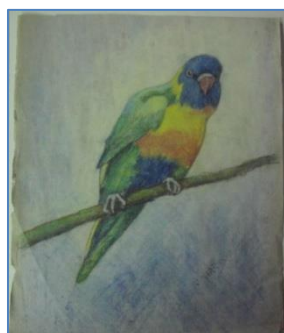
Foto Philips TX500U, 23 buizen, 27,5Kg, 55Hx47Bx53D.

Daarnaast een echte wasmachine de AEG Turnamat een

bovenlader met een combinatie van wasmachine en centrifuge. Dit was een hele verbetering tegenover het houten wasblok met wringer. Deze machine heeft circa 20 jaar dienst gedaan.

J. Martens - De kunstenaar

Joop was in zijn jonge jaren verbonden aan de Plasmolen kunstenaars groep o.a. met zijn vrienden beeldhouwer Jacques Maris (1900-1996) uit Heumen en Jacques van Mourik. Een bekend pastel schilderij van Joop was zijn paradijsvogel en de zonnebloemen die nog steeds bij verschillende vrienden en familieleden aan de muur hangen. Hoelang Joop bij deze groep is gebleven weet ik niet maar zeker tot rond zijn dertigste. Het leuke huisje aan de rand van Heumen, wat nu het Maris museum is, kan ik mij nog goed herinneren.



Een vroege productie met dank aan Theo Martens Jr.

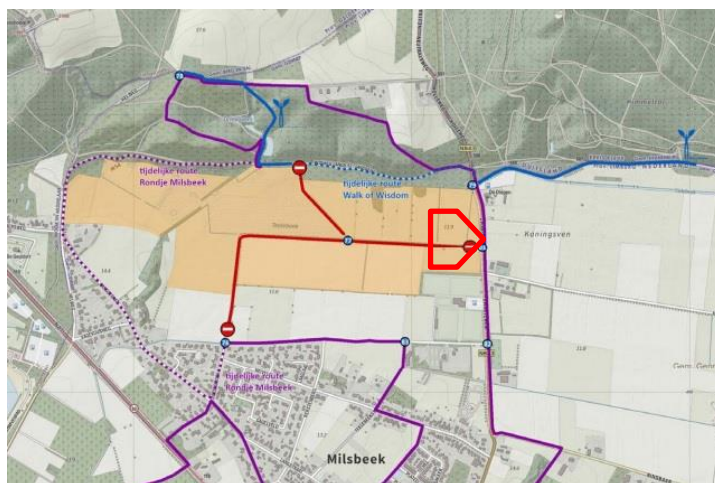


Zonnenbloemen met dank aan oud buurmeisje Kitty Westerik.

In 2025 kreeg ik van de dochter van archivaris Albert Delahaye bijgaand schilderij van mijn vader via zoon Guido Delahaye. Het is een prachtig schilderij volgens mij gemaakt ten zuiden van de Jansberg in de Diepen in de Plasmolen.



Locatie:



Carnavalsvereniging St. Anneke



Joop Martens was de eerste president van een van de oudste Nijmeegse Carnavals-verenigingen St. Anneke (Akkerlaan Petra Gebouw), maar moest door griep getroffen verstek laten gaan bij de eerste pronkzitting van 27 februari 1954.

Later werd Joop bekend in carnavals Nijmegen met de RIX Brothers een komische act samen met Jan Oerlemans, Jan Cornelissen en Tonny de Kluijs jr. Ook zijn immitatie act als Dorus (Tom Manders) en zijn Figaro opera barbier perciflage werd nog vaak levendig binnen de familie gebruikt bij feestelijke gelegenheden. Joop werd voor zijn vele werk dan ook benoemd tot kanselier.



Veel decors voor de pronkzittingen van St. Anneke zijn door Joop vormgegeven, met het huidige logo van St. Anneke van Hennie Fluit gehuwd met oud-page Geerlia ten Hacken. Een goede vriendin van Jopie was zangeres Cisca Peter. Zij fleurde de verjaardagen aan de Weezenlaan 239 vaak op met haar gitaar en liedjes. Het huis



aan de Weezenlaan was in de carnavalstijd vaak een zoete inval van artiesten die in de regio hadden opgetreden: Het Lowlands trio (trouw niet voor je veertig bent), Rita Corrita (koffie, koffie), de Wama's, Toby Rix, Willy Alberti, Cocktail Trio en vele anderen.

Foto Carnaval 1958.



Het gezin Joop M.Th. Martens



Het gezin werd in 1946 verblijd met dochter Marion en in 1949 met René (ondergetekende). Het was een gezellig en gastvrij gezin, waar mee-eten nooit een probleem was. Gemoedelijk was ook de tijd dat alle buurtkinderen op zaterdag naar de televisie kwamen kijken. In de winter rondom de centrale kachel in de achterkamer, want de voorkamer was voor alle nette visite. Joop was ook 24 augustus 1952 aanwezig in het Goffertstadion toen daar twee motoren het publiek indoken met vier doden en 15 getroffen kinderen als gevolg.

Wij waren in de middag meestal in de voortuin te vinden. Ook in die tijd kwamen diverse leveranciers aan de deur hun handelswaar leveren: de bakker van Roding, melkboer en buurman Rijnberk, toilet papier en het vermaarde duo uit het labrehuis met hun borstels.



Geweldige herinneringen heb ik nog aan de jaarlijkse vakanties naar de camping Leynsen (nu Randduinhof) in Zoutelande nabij Vlissingen. De hutkoffer werd met de Geldersche Spoorwegen vooruit gezonden en wij volgde een week later met

de trein en verbleven dan drie weken achter de duinen. Als je in die tijd over een camping praat dan hebben wij het over een eenvoudig houten schuurtje met een tafel en wat keukenstoelen en twee stappelbedden. Eenvoudig maar voor ons als kleine kinderen geweldig, zeker als je bedenkt dat zo'n vakantie nauwelijks in die tijd gebruikelijk was. Mijn ouders spaarde dan ook een jaar lang voor deze vakantie.

Een andere vakantie was naar familie in Den Haag en Eindhoven, achterop de Batavus en Solex. Onderweg naar Eindhoven werd dan ook nog even een bezoek gebracht aan het klooster in Uden aan zuster Colleta een tante van mijn moeder. Zie mijn publicatie over Colleta in bhc.nl.

Foto 1958 samen met een jeugdvriendin van mijn moeder uit Boxmeer.



In mei 1961 werd het gezin pijnlijk getroffen door het vuurwerk (dynamiet) ongeluk van René en buurjongen Alfred Rijnberk. Alfred mocht na zes weken met een pink minder naar huis, terwijl René nog moest wachten tot 16 augustus. Lang werd er gevreesd of René ooit nog zou kunnen zien, maar door de kundige oogarts Verhey was na weken van blindheid heeft hij in beide ogen weer zicht gekregen, waarna René nog zo'n tien jaar plastische chirurgie moest ondergaan en is alles toch nog goed gekomen.





Dochter Marion trouwde met Hagenees Dick Lelieveld en woont nog steeds in Voorschoten. René is gehuwd met Delia Peters en woont alweer een tijdje in de Weezenhof.

Na een kort ziekbed in het Canisius-Wilhelmina ziekenhuis is Joop helaas voor ons als kinderen te vroeg op 76 jarige leeftijd overleden. Moeder Bep volgde een jaar later.

Vriendschappen

Hein en Truus Aalders-Geurts

Woonden aan de Jacobslaan en Hatertseweg 339.

Kinderen: Riet.

Riet was gehuwd met Piet ten Hacken. Hun dochter Geerlia gehuwd met Henny Fluit (van restaurant De Teunismolen) zijn al 45 jaar onze beste vrienden. Geerlia was page bij carnavalsvereniging St. Anneke.

Anekdote: Joop en Hein gingen naar Duitsland om een wandelwagen te kopen voor Marion, maar kwamen slechts bezopen terug zonder kinderwagen.





Geerlia is al vriendin van Delia Martens sinds hun schooltijd vanaf hun 15^e.

Vlnr Anno 1956

Piet & Riet ten Hacken, Hein & Truus Aalders, Opa Geurts

Kinderen

Geerlia en Piet Hein

Fam. Rinus van den Bogaart



St.Jacobslaan 207. Mijn vader ging daar op maandagavond altijd kaarten.

Kinderen: dochter en Huub. Zoon Huub was jarenlang leider van de dansgarde van carnavalsvereniging St.Anneke en schilder van zijn vak.

Zijn dochter was José gehuwd met juwelier Peter Stal en zij zijn weer vrienden van René & Delia Martens.



Foto: Zoutelande 1954, 1 en 3e van links v.d. Bogaart, Bep Martens, Paula de Kluijs, geheel rechts Marjorie en Ineke Bolt.

Ineke Bolt, Hengstdalseweg.



Vriendin van Bep Cuijpers. Woonde aan de Sparrestraat 29 en flat 3^e verdieping no. 167.

Kinderen: jongen (piloot) en Marjorie (vertrokken naar

Oregon USA).

Foto Zoutelande, rechts Marjorie & Ineke.



Thea en Bert Boom



Bert was motorliefhebber en gespecialiseerd in de Engelse Birmingham ARIEL motoren later onderdeel BSA. Zijn werkplaats was in de Van den Havestraat 14, waar de familie boven de zaak woonde. Zij hadden geen kinderen.

ARIEL 350cc
Red Hunter 1936



Jacques Doorman

Jeugd vrienden van Joop Martens. Sjaak jr. woonde aan de Berg en Dalseweg 234.

Rie van Dreumel en Leo Albers van der Linden.



Leo werkte als verkoper op de afdeling projectinrichting bij Vroom&Dreesman. Was jarenlang oprichter/voorzitter van hockeyvereniging ZOW het latere HCQZ. De familie woonde eerst aan de Hermelijnstraat 58 en later aan de Hazenkampseweg 176. Kinderen: Mieke en Petra.



Maria Kamps woonde in de boerderij aan het toenmalige zandpad Binnenpad nu de Buys Ballotstraat en verhuisde later naar de Hazenkampseweg.

*Drie vriendinnen:
Maria Kamps
Bep Cuijpers
Rie van Dreumel
1932.*

Wim Elbers



Wim Elbers werkte op het stadhuis van Nijmegen. Zij woonden in Weert.

Leida en Toon de Kluijs



Toon had een bloemenkwekerij aan de St. Annastraat 342 (Huis links) en woonde later op nummer 338. De kwekerij is 1968 is afgebroken. De bloemenwinkel was van Willem de broer van Toon en een ontwerp van architect Jacques Estourgie.

Kinderen: Tonny, Ruud en John.

www.noviomagus.nl/Gastredactie/Kluijs/Kwekerij/KluijsCat.html



Foto: 3 van links Leida, uiterst rechts Toon (Antoon) de Kluijs.



Tonny en Ab Keijzer

Ab Keijzer was bontwerker en zij hadden de winkel aan huis in de Vossenlaan 233.

De kinderen: Els, Annelies, Ab en Rob.

Els trouwde met Adrie, administrateur bij voormalig museum Kam.

Annelies huwde met Ton Peters. Ab gehuwd & gescheiden van Hetty en werkte bij zijn vader. Rob werd timmerman bij de Radboud Universiteit.



Toos en Herman Lelieveld



Zus van Bep Cuijpers. Herman werkte als technicus bij Philips. Zij woonden vervolgens Halvemaanstraat 62, Muiderslotlaan 1 en Prof. Meyerslaan 1.

Kinderen: Ria, Elly, Yvonne,

Jacques, Carin en Herma.

Ria trouwde met Jules van Keulen, machinefabrikant.

Elly huwde met Jan. Yvonne bleef vrijgezel en werkte op diverse ambassades en loopt anno 2014 nog steeds de vierdaagse.

Jacques huwde en woont en politiek actief in Malden.

Carin trouwde met Wim Scheepers (†2007) en woont in Reek en kreeg twee dochters.

Herma huwde een kreeg twee dochters en woont in Veldhoven.



Thea en Piet Migo



Oud buren aan de Wezenlaan 229, later bakkerij en café aan de Willemsweg.

Kinderen: Marion en Ronald.

Marion is gehuwd met Rob Jordens, een



enthousiast ZOW'er nu HCQZ, woont in de Aldenhof.

Ron Migo, oud carnavals Prins, Koophandel.

wethouder en directeur Kamer van



Dhr. Leo Pickers



Leo is een latere vriend van Joop. Is de vader van Marijke Pickers een vriendin van Marion Martens. De familie woonde in de Dingostraat 76. Leo kwam uit Den Haag waar hij als belegger diverse huizen had. Samen met Joop brachten zij vele uren door met de puzzelmania van Joop.

Kinderen: Marijke, Leo en broer.

Marijke, kraamverzorgster, gehuwd en gescheiden van Henk (kledingwinkel Boxmeer).



Jeugdvriendin Fientje



Fientje is een jeugdvriendin van Bep Cuijpers uit Boxmeer.

Woonde aanvankelijk in de bossen nabij De IJzerenman in Vught.

Fientje was kindermisje bij de familie Brenninkmeijer C&A.

Een keer per jaar kwam de chauffeur langs en werd het hele gezin van nieuwe kleding voorzien.



Zij was een jeugdvriendin van Bep Cuijpers.

Foto uit circa 1964 bij hun huis in Boxmeer.

In het midden Marion Martens.

Bep Zijlstra



Bongerstraat 42, 3^e verdieping rechts, schoonheidsspecialiste, zij woonde hier aanvankelijk met haar moeder en is later overleden aan Parkison.

Vlnr

Mw. Schoenmakers, Toos Lelieveld-Cuijpers, Bep Zijlstra, Bep Martens-Cuijpers, Mw. Schoenmakers en Rene Martens.

1955.



Bronnen

Voor deze publicatie heb ik tevens gebruik gemaakt van openbare bronnen en internet.

- Noviomagus.nl
- Regionaal Archief Nijmegen

- Daniels Archivaris Archeoloog & Nijmegenaar
- Huis van de Nijmeegse geschiedenis
- Boek: Nijmegen bezetting & bevrijding door F.M. Eliëns.
- IWM Imperial War Museum
- Polar Bear Association



2024: Delia & René met neef Marc Lelieveld.